

**PRZEDMIOT FAKULTATYWNY
W ROKU AKADEMICKIM
2025/2026**

Prowadzący: Dr Magdalena Biela-Cywka

Tytuł przedmiotu fakultatywnego:

Rok studiów: 2 rok studiów II stopnia

Forma zajęć: konwersatorium, 15 h

Tematyka: Metodyka pracy z osobami wykluczonymi społecznie i tworzenie scenariuszy zajęć

Fakultet ukierunkowany jest na rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw niezbędnych w pracy pedagoga z osobami i grupami zagrożonymi marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym. Studenci zapoznają się z przyczynami, mechanizmami i skutkami wykluczenia społecznego, poznają instytucje wspierające oraz metody pracy stosowane w środowiskach defaworyzowanych. Częścią zajęć będzie hospitacja placówki oraz przygotowanie scenariusza zajęć, a następnie przeprowadzenie go.

Program zajęć:

1. Zapoznanie studentów z pojęciem i przejawami wykluczenia społecznego.
2. Kształtowanie umiejętności analizy sytuacji osób wykluczonych społecznie.
3. Rozwijanie kompetencji projektowania scenariuszy zajęć wspierających integrację społeczną.
4. Kształtowanie postaw empatycznych i odpowiedzialności społecznej.

5. Nabycie doświadczeń praktycznych poprzez obserwację i analizę pracy instytucji działających na rzecz osób wykluczonych.

Proponowana literatura:

1. Grotowska-Leder, J. (red.) (2012). Wykluczenie społeczne – aspekty społeczne, kulturowe i edukacyjne. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Szczepaniak, W. (2019). Scenariusze zajęć w pracy z grupami zagrożonymi marginalizacją. Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
3. Zubrzycka-Maciąg, T. (2018). Edukacja w działaniu – praca z grupami defaworyzowanymi społecznie. Wydawnictwo Naukowe UAM.
4. Giddens, A. (2005). *Socjologia*. PWN. (rozdziały dot. nierówności społecznych i instytucji społecznych)
5. Machel, H. (2003). Marginalizacja i wykluczenie społeczne – wybrane problemy. Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego.
6. Janosz, M., Grzegorzewska, I. (red.) (2021). Dziecko i nastolatek w sytuacjach ryzyka społecznego. PWN.
7. Pospiszył I. (2010), Patologie społeczne, Warszawa PWN
8. Broda-Wysocki P. (2012), Wykluczenie i inkluzja społeczna. Paradygmaty i próby definicji, Warszawa (rozdz. 3.10. Zwalczanie wykluczenia społecznego, pkt. 3.4., 3.5.)

Literatura uzupełniająca:

1. Becker, S. H. (2009). Outsiderzy. Studia z socjologii dewiacji, tłum. O. Siara. . . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
2. Becker-Pestka, D., Kubiński, G., Łojko, M. (2017), Różne obszary wykluczenia społecznego w Polsce. Wybrane zagadnienia, Wrocław, dostęp online: <https://jbc.bj.uj.edu.pl/Content/478676/NDIGOZ031292.pdf>

3. W. Kubik i B. Urban, (red.) Uwarunkowania i wzory marginalizacji społecznej współczesnej młodzieży, WAM, Kraków 2005 (wybrany dowolny 1 rozdział).
4. Gierczyk, M., Dobosz, D. (2016), Możliwości metodologiczne w badaniach problemów społecznych – perspektywa partycypacyjna, Pedagogika Społeczna, nr 2, ss. 151-165.
5. Nóżka, N. 2008. Styl życia bezdomnego człowieka, w: M Dębski, K. Stachura, Oblicza bezdomności, Gdańsk, UG